

پوشاک صفوی در نگاره‌های
لیلی و مجنونِ خمسه
تهماسبی

www.ketab.ir

مؤلفان

مهشید مسیبی

دکتر مریم مونس‌سی سرخه

فهرست نویسی

سرشناسه	:	مسیبی، مهشید، ۱۳۷۴
عنوان و نام پدیدآوران	:	پوشاک صفوی و نگاره‌های لیلی و مجنون خمسه تهماسبی / مؤلفان مهشید مسیبی، مریم مونس سرخه
مشخصات نشر	:	تهران، رشد فرهنگ، ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری	:	۹۲ ص
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۰۵-۵۳۷-۰
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۸۷]-۹۲
عنوان دیگر	:	نظامی، الیاس بن یوسف، ۵۳۰ - ۶۱۴ ق. خمسه - تصویرها Nezami, Elias - ibn - Yusuf. Khamseh -- Illustrations
موضوع	:	نظامی، الیاس بن یوسف، ۵۳۰ - ۶۱۴ ق. لیلی و مجنون -- نقاشی‌ها، مینیاتورها و غیره. Nezami, Elias - ibn - Yusuf. Leili va Majnoon -- Paintings, miniatures, etc.
موضوع	:	پوشاک -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۰ - ۱۲ ق Clothing and dress -- Iran -- History -- 16 - 18th century
شناسه افزوده	:	مونس سرخه، مریم، ۱۳۶۱
رده‌بندی کنگره	:	DSR ۱۱۷۹
رده‌بندی دیویی	:	۹۵۵/۰۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۲۷۶۰۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	۱۳۶۱

این اثر مشمول قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱ است. فردی که تمام یا بخشی از این اثر را بدون اجازه ناشر، حروف‌چینی، چاپ، فتوکپی و انواع دیگر چاپ، عکس‌برداری، تبدیل به pdf و به هر شکلی تکثیر، نشر، پخش و یا عرضه کند، در صورت آگاهی پدیدآورنده، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت و در هر صورت از نظر اخلاقی، شرعی و قانونی غیرمجاز است.

استفاده علمی به شکل متعارف و با ذکر منبع مجاز است.

نام کتاب	:	پوشاک صفوی در نگاره‌های لیلی و مجنونِ خسته تهماسبی
مؤلفان	:	مهشید مسیبی، دکتر مریم مونس سرخه
صفحه‌آرایی	:	انتشارات رشد فرهنگ
طراح جلد	:	مصطفی سعیدیان
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	:	واصف
نوبت چاپ	:	اول - بهار ۱۴۰۱
شمارگان	:	۳۰۰ نسخه
بها	:	۸۵۰۰۰ تومان
قطع و رنگ	:	رقعی رنگی

www.ketab.ir

فروش اینترنتی: roshdefarhang.ir

انتشارات رشد فرهنگ

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۵-۵۳۷-۰

ISBN: 978-622-205-537-0

کلیه حقوق این اثر برای ناشر و مؤلف محفوظ است

آدرس: تهران، خیابان مرتضوی، بعد از تقاطع جیحون، پلاک ۷۰۶

تلفن: ۰۲۱-۶۶۳۷۷۵۷۰

Email: roshdefarhang@yahoo.com

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	نظامی گنجوی و آثار او
۱۱	۱-۱ نظامی گنجوی
۱۳	۲-۱ آثار ادبی نظامی
۱۵	۳-۱ لیلی و مجنون
۱۹	عصر صفویه و مکتب تبریز دوم
۱۹	۱-۲ تاریخچه سیاسی و فرهنگی دوره صفویه
۲۱	۲-۲ مکتب نگارگری تبریز دوم
۲۸	۱-۲-۲ کتب مصور شاخص در مکتب تبریز دوم
۲۹	۲-۲-۲ خمسة تهماسبی
۳۳	بازخوانی پارچه‌بافی و پوشاک صفویه در نگاره‌های لیلی و مجنون
۳۳	۱-۳ پارچه‌بافی صفویه
۳۵	۱-۱-۳ انواع پارچه‌های بافته‌شده
۳۶	۲-۳ بازنمایی پوشاک صفویان در نگاره‌های لیلی و مجنون
۳۹	۱-۲-۳ پوشاک مردان
۵۲	۲-۲-۳ پوشاک زنان
۶۳	۳-۲-۳ پوشاک مراسم خاص
۶۹	۳-۳ جایگاه نقوش در پوشاک دوره صفوی

مقدمه

پوشاک یکی از مهم‌ترین بازنمودهای تمدن در هر کشوری است. میزان پیشرفت صنعت نساجی در هر دوره‌ای را می‌توان از روی آن به خوبی مشاهده کرد. علاوه بر جنس و بافت پارچه، مدل لباس هر دوره می‌تواند بیانگر تفکر و اعتقادات مردم باشد. در اندیشه اسلامی، والاترین هنر آن است که با کلام خدا سروکار دارد. یعنی قرائت قرآن و خوشنویسی که صورت بصری کلام خداست. مقام دوم که مکمل خوشنویسی است؛ معماری، یعنی آفرینش مکان‌هایی که کلام خدا در آن منعکس می‌شود. پس از این دو، هر هنر دیگر در اسلام با معیار هرچه نزدیک‌تر بودن و مؤثر بودن آن به روح انسانی سنجیده می‌شود. نزدیک‌ترین مورد به روح، بدن ماست. بنابراین هر هنری که با بدن سروکار دارد مهم است. اهمیت جمله، از اینجا آشکار می‌گردد. پوشش یکی از مهم‌ترین شئون انسانی است که ایجاد گوناگون روانی، اجتماعی، امنیتی، اخلاقی و... را در برمی‌گیرد. خداوند در قرآن مجید در چندین آیه هدف از پوشش را ایجاد امنیت، حفظ بدن از گرما و سرما، زینت و پوشاندن عیوب بیان فرموده‌اند.

پوشاک در هر سرزمینی بیانگر تمدن و فرهنگ آن قوم است. در این راستا، پوشاک ایرانیان از غنای فرهنگی شایسته‌ای برخوردار است. این مقوله یکی از ارکان اصلی فرهنگی و ملی محسوب می‌شود. اما همچون بسیاری از عوامل فرهنگی دیگر با گذشت زمان و جاری شدن حوادث تاریخی از گزند در امان نمانده و دچار تغییراتی گشته است. بر همگان واضح است که از ابتدای تاریخ، ساکنان این مرز و بوم برای پوشش اعضای بدن اهمیت خاصی قائل بودند، زیرا که همواره این امر در فرهنگ و مذهب ایرانیان از برترین معیارهای انسانی محسوب می‌شده است.